

EDITORIAL

Desprejar la propia llengua

Ha passat el mes de juny i en ell la major part dels examens i proves finals de curs del sistema educatiu. Enguany ha tingut especial protagonisme l'examen de l'assignatura de valencià de la PAU. Ha botat als mijos com una notícia sorprenent el fet de que el 90% de la prova tractara de tematica netament catalana.

Pero esta sorpresa prové del desconeixement. El 90% de lo que s'ensenya en les aules, des d'infantil al bachillerat, es catala, siga directament perque ho es la llengua o la lliteratura que s'impartix, siga indirectament perque, inclús lo que es valencià, s'ensenya baix una optica catalanista. Sense anar mes llunt, els fragments d'Ausias March o Joanot Martorell, per posar algun eixemple, que poden llegir en els llibres de text han segut "actualisats", es dir, catalanisats, per lo que els alumnes no poden sino acabar creent que estos autors escriuen "amb", "aleshores", etc.; que ya s'encarregarà el mestre de no posar massa emfasis en advertir de la confusio.

Pero lo pior no es que els alumnes dediquen el seu temps i esforç a dependre una llengua que no es la seua, lo pior es que deprenen a desprejar la seua propia llengua.

Si els preguntes, els catalanistes te diran que considerar dialecte al valencià no te cap connotacio pijorativa, que nomes es una qüestio "cientifica", i que, per a conservar la llengua "comuna", lo que fan en l'escola es ensenyar un estàndart comu, pero que, com a dialecte que es, el valencià es perfectament digne i està en peu d'igualtat en tots els atres dialectes del catala. Eixa es la teoria, la magancha que gasten per a enganyar als caldo d'olives (en feliç expressio de García Moya) dels valencians. Pero la realitat es que, quan un mestre te davant a un chiquet que ha depres l'autentic valencià en casa, s'afanya a dir-li que sos pares i yayos no saben parlar be el valencià i que ell ha de corregir-se per a expressar-se correctament. Es dir, ni dignitat dialectal ni res que se li parega: li ensenyen a desprejar la llengua valenciana.

A mida que alvança en el sistema educatiu, la llengua va donant pas a la lliteratura i, si aplega al bachillerat, el pobre alumne acaba veent-se deprenent una retafila d'autors catalans, que en Catalunya i en el submon catalaniste valencià seran molt apreciats, pero que ni pel llenguatge que utilisen (catala), ni pels assumts que tracten (catalans) tenen el mes minim interès per a un valencià. No cal dir que autors valencians que escriguen en autentica llengua valenciana ni se mencionen, i si ho fan es per a desprestijar-los.

I aço ve produint-se des de l'any 83, en que s'aprovà la "Llei d'Ús i Ensenyament del Valen-

cià". Al principi hi hague moltes protestes, i alumnes que se plantaven i s'atrevien a contradir al professor; pero això ya passà. La nova generacio es filla de catalanisats i ya no es capaç de distingir una cosa d'una atra. Mes encara, estem en una epoca en la que la societat civil, no a soles la valenciana, i no a soles en este tema, està totalment desarticulada. Açò, i el delliberat proces despersonalisador especific de la societat valenciana ha fet que als jovens els tinga igual.

Es tracta d'una societat "liquida" (concepte acunyat per Zygmunt Bauman, que descriu una classe de societat caracterisada per l'incessant fluïdeia i l'instabilitat), com l'ha definida el president de Lo Rat Penat en el llibre 75 anys d'ensenyança de la llengua valenciana (2025), i per això es capaç d'assumir est estat de coses sense reaccionar.

Per un altre costat, estos atacs van acompanyats de decisions politiquies similars a les que devingueren de la promulgacio del Decret de Nova Planta. Nos referim a la votacio guanyada per PP i Vox en el consistori d'Alacant per a que la ciutat siga considerada oficialment de predomini llingüístic castella. No es que en això se pretenga reconeixer un fet que, cada vegada i per desgracia, i especialment en els nucleus poblacionals mes grans, el valencià va reculant per motius diversos, es un atac premeditat contra l'identitat i l'istoria de la capital del sur. Nomes una intencio descaradament despersonalisadora es capaç de promoure i buscar eixe nou estatus, en conte de treballar per preservar la llengua propia, d'usar-la i de fer-la valdre, prestigiant-la. Eixes son les cares reals de dos formacions que, a vegades excusant-se i refugiant-se en postures anticatalanistes, destrueixen l'identitat valenciana favorint la castellanisacio i desvalencianisacio de ciutats i territoris.

Sempre ho hem dit, el valencià i lo valencià està en greu perill d'extermi, i es que els dos fronts que actuen sobre esta societat i la seua natural manera de ser i d'expressar-se son avassalladors: el pancatalanisme i el pancastellanisme treballen units, se complementen per a destruir la societat valenciana.

Pero una minoria conscienciada seguix donant testimoni de l'existencia d'un ideari valencià i valencianiste —en suficients soports culturals i llingüístics— que concep una Valencia (del Senia al Segura) autenticament valenciana, comprenent la dualitat historica i real d'un territori bilingüe pero buscant una unitat de patria que nos cohesione com a poble i nos faça afrontar un futur en igualtat de condicions, des de la propia visio i concepcio, i contant en el respecte dels demes pobles del mon.

LA CITA

No fa falta una majoria per a impondre's... sino una minoria airada i incansable, desijosa d'encendre fogueres de llibertat en la ment dels homens.

Samuel Adams

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **DESPREJAR LA PROPIA LLENGUA**
- 2
• CRONICA: **VISITA DE LA REAL ACADEMIA DE CULTURA VALENCIANA A CASTELLÓ**
- CRONICA: **EL ROGLE COMPLIX 20 ANYS. RECÓRT ALS FUNDADORS I HOMENAGE A JOSEP PEIRÓ**
- 3
• RESENYA BIBLIOGRAFICA: **LA CONSAGRACIO DE L'HIMNE, 1925. D'HIMNE DE L'EXPOSICIO A HIMNE REGIONAL**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **75 ANYS D'ENSENYANÇA DE LA LLENGUA VALENCIANA**
- 4
• PASSATEMPS
- COSES DE TUB: **SOMIS**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

Visita de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana a Castelló

A finals del mes de maig, el dia 28, la **Real Acadèmia de Cultura Valenciana** (RACV) feu una visita institucional a la ciutat de **Castelló de la Plana**.

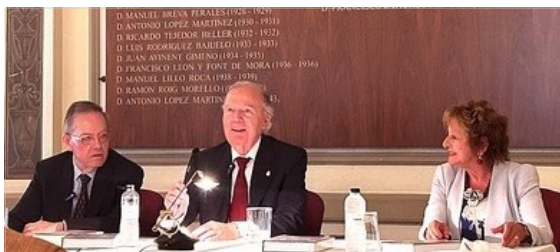
La comitiva la formaven el decà honorari de la RACV, **José Luis Manglano** —per indisposició de l'actual decà, **José Luis Romero Villafranca**—, el vicedecà, **José Vicente Gómez Bayarri**, el vicesecretari, **Francisco José Llácer**, i els acadèmics **Leopolt Peñarroja**, **M.ª Dolores Miralles**, **Vicent Ramon Calatayud**, **Carmen Boldó**, **José Vicente Castell**, **José Francisco Ballester-Olmos** i **Javier Más**, acadèmic corresponent de Castelló; els acompanyaven el president del Patronat de la RACV, **Josep Manuel Ricart**, i membres de l'associació castellonenca **Cardona Vives** encapçalats pel seu president, **Iván Sales**.

IMAGE DE LA COMITIVA DAVANT DEL TAPIS FLORAL DE LA PLAÇA MAJOR

S'havia sol·licitat audiència a l'alcaldesa de la ciutat, **Begoña Carrasco**, uns dos mesos abans, i a les 10:00 h estava concertada la visita.

Abans de l'hora acordada estavem en el pòrtic del palau consistorial, nos digueren que l'audiència s'havia retardat una hora. Entrarem a la casa consistorial i la regidora de cultura, **María España**, i el regidor, també del Partit Popular, **Vicent Sales**, nos ensenyaren algunes dependències destacades: el saló de juntes, el saló de plens i unes altres sales de la planta noble de l'edifici, una de les quals en el seu temps serví com a capella. Nos explicaren el significat dels quadros i les pintures del sostre, aixina com dels personatges que han segut nomenats fills predilectes de la ciutat. S'incorporà també a la comitiva un regidor del grup polític Vox, **Alberto Vidal**, que nos comentà que el seu grup recolzava a la Real Acadèmia. Al temps, nos digueren que l'alcaldesa no nos podia rebre per motius d'agenda. El decà firmà en el llibre d'honor i dirigí unes paraules a tots els assistents, a l'hora que oferí als regidors un present per a l'alcaldesa.

LEOPOLT PEÑARROJA, JOSE LUIS MANGLANO I M.ª DOLORES MIRALLES EN EL CASSINO.

Acte seguit, anarem al **Cassino Antic** —edifici emblemàtic de Castelló i entitat que té l'honor de ser la societat més antiga d'**Espanya**—. El decà firmà en el llibre d'honor i fou entrevistat per **Patricia Mir**, col·laboradora de l'àrea cultural de Ràdio Castelló-Cadena Ser.

Continúa en la pagina 3

El Rogle complix 20 anys. Recòrt als fundadors i homenage a Josep Peiró

El passat 21 de juny, en un restaurant de la platja de les **Arenes**, el **Rogle Constanti Llombart de Cultura Valenciana** celebrà el tancament de curs i el 20 aniversari de la seua constitució. En el transcurs del dinar se realisaren varis parlaments, conduint l'acte **Vicent Pastor**, que havia previst tots els detalls.

Per a celebrar els 20 anys de funcionament del Rogle se decidí fer un reconeixement als membres fundadors que seguixen actius en l'associació, distinció que consistí en fer-los entrega de l'insignia d'or de l'entitat. També se volgue distingir de manera especial a l'actual vicepresident, **Josep Peiró**, al que se li feu entrega d'una **Senyera**, el símbol patri, per a agrair-li la seua entrega i tot el treball desenvolupat durant estes dos dècades. Les seues emotives paraules d'agraïment no deixaren indiferents a ningú dels presents.

En una breu intervenció del president, **Juli Moreno**, este

destacà algunes de les qualitats de l'homenajat i tant ad ell com a cada soci i simpatisant de l'associació els manifestà el seu agraïment per haver fet possible l'edició de 225 bolletins (ademes dels numeros extraordinaris) i varies publicacions, destacant les que formen part de la col·lecció "**Raons del Rogle**" que, en any i mig, conta ja en sis obres editades, la temàtica de les quals abarca l'història, la simbologia i la llengua valenciana.

JULI MORENO FENT ENTREGA DE LA SENYERA A JOSEP PEIRÓ

VISTA GENERAL DE LA SALA

ment el reconeixement a tots els que conformeu el Rogle, puix tots sou necessaris, tots participeu per a que pugam seguir avant, treballant per València."

"Hui les distincions deurien de ser per a tots, i almenys en lo que a mi respecta aixina es, pero n'hi ha una persona que treballa en silenci, que ho fa des de l'excel·lència i el rigor..." (en referència a Josep Peiró). I seguia: "Pepe, el Rogle ha volgut fer-te un chicotet homenage i reconeix la teua valua, dedicació i labor; esperem que algun dia el valencianisme també te reconega la teua entrega al moviment. Per tot lo que has fet, per tot lo que esperem que seguixques fent, perquè te valorem com a persona, com a companyo i com a amic, el Rogle te fa entrega d'esta Senyera, per a que el símbol de la Patria Valenciana siga el que te recorde eixe apreci que te tenim i el reconeixement que te mereixes i en el desig de que no desmayes en tot lo que queda per fer."

En definitiva, el passat dia 21 fon una jornada de convivència, unes hores de confraternitat i de recorts compartits, pero també de projectes a desenvolupar, per mig dels quals el Rogle seguirà en la seua labor de difusió i promoció de la llengua i cultura valencianes.

De les paraules del president destaquem:

"Crec que cada u dels que hui heu rebut l'insignia per ser membres fundadors —vaja el nostre recòrt als que ja no estan ací— compartireu en mi que els ho deviem, com també dec personalment el reconeixement a tots els que conformeu el Rogle, puix tots sou necessaris, tots participeu per a que pugam seguir avant, treballant per València."

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.B.A.

Moreno i Moreno, Juli

La consagració de l'Himne, 1925. D'Himne de l'Exposició a Himne Regional

Edicions Mosseguello C. B. Castello, 2025 (187 pàgines)

L'obra analisa els fets i les circumstàncies en que el **Himne de l'Exposició** (1909), en música de **Serrano** i lletra de **Thous**, se convertí en 1925 en **Himne Regional**. Una iniciativa de l'alcalde de **València**, la qual fou secundada pels d'**Alacant** i **Castello** i refrendada per unes altres autoritats, aixina com entitats civiques i culturals, la vesprada del 16 de maig de 1925.

Sobre l'Himne valencià l'autor ja publicà en 2021 *L'Himne Valencià. Un himne per a un poble*; ara, a modo de crònica, relata com se gestà lo que aquelles autoritats denominaren la "Consagració de l'Himne Regional", peça que en època democràtica passà a ser l'Himne oficial de la Comunitat Valenciana, tal i com s'arregla en la Llei de la Generalitat Valenciana 8/1984 de 4 de desembre, que regula els símbols de la Comunitat Valenciana i el seu ús.

El lector trobarà una descripció de l'acte protocolari, com se gestà i també informació d'uns altres aconteniments que voltaren aquella festa regional: els homenajes a Serrano i Thous i la visita del **príncep d'Astúries**, en la qual es repetí la celebració original.

A banda de lo que succeí fa ara cent anys, en una segona part de l'obra s'aborden diferents commemoracions en les que tingue especial rellevància o fon protagonista l'Himne.

Per a la seua confecció s'ha consultat especialment la premsa de l'època, que ha permés reproduir l'acte central, ademés de materials d'arxius i biblioteques. L'obra conté abundants i representatives il·lustracions, no només de 1925, sino també de les celebracions i aniversaris extraordinaris de l'Exposició Regional i de la declaració de l'Himne com a element identitari del poble valencià.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

Moreno, Juli, Navarro, Javier i Giner, Pau

75 anys d'ensenyança de la llengua valenciana. Història dels cursos de llengua i cultura valencianes de Lo Rat Penat (1949-2024)

Lo Rat Penat. Foment de les Lletres Valencianes-L'Oronella, València, 2025 (362 pàgines)

El llibre **75 anys d'ensenyança de la llengua valenciana**, escrit per **Juli Moreno**, **Javier Navarro** i un servidor, ofereix un exhaustiu recorregut històric pels cursos de llengua i cultura valencianes organitzats per **Lo Rat Penat** des de la seua fundació en 1949 fins a l'actualitat. Es tracta d'una obra de referència que documenta en detall els orígens, evolució i al·lcanç pedagògic d'estos cursos, pioners en la defensa i l'ensenyança del valencià.

El volum s'estructura en distints capítols temàtics. Comença en els antecedents del primer terç del segle XX, incloent el paper de **Lluís Fullana** i la **Càtedra de Llengua Valenciana** en l'**Universitat de València**. A continuació, es deté en la fundació dels cursos per **Carles Salvador** i analisa la trajectòria normativa dels mateixos, des de les **Bases de 1932** i la posterior catalanització fins al seu retorn a la fidelitat valenciana en la dècada dels 70 del segle passat.

El llibre també examina l'evolució pedagògica dels plans d'estudi, els distints nivells d'ensenyança, i el perfil divers de l'alumnat. Es destaquen iniciatives complementàries, com concursos escolars, cursos de poesia o d'interpretació escènica, aixina com les nombroses publicacions didàctiques generades pel projecte.

L'última part del llibre està dedicada a les persones: directors, professors i col·laboradors que han fet possible esta llavor educativa i cultural durant més de set dècades.

Est estudi és, en definitiva, una obra fonamental per a comprendre l'història de l'ensenyança del valencià des d'una perspectiva social, acadèmica i lingüística. Reflectix el compromís de Lo Rat Penat en la llengua valenciana i constitueix un valios testimoni de resistència i continuïtat cultural en la societat valenciana.

Pau Giner i Bayarri

ACTIVITATS CULTURALS JULIOL-AGOST DE 2025

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

GAV (Grup d'Acció Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 València C.
info@grupdacciovalencianista.com
Tel: 963 41 22 22

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003. València C.
Tel: 963 91 09 92 // www.loratpenat.org
secretaria@loratpenat.org

Rogle

Vore informació de contacte en pàgina 2.

2 Jul (dimecres) 19:15 h. Seu de LRP.

CONFERENCIA: **Juli Moreno:** "L'Himne valencià: cent anys de la seua consagració".

Durant l'acte se presentarà el llibre *La consagració de l'Himne, 1925*, del qual se fa ressenya en esta mateixa pàgina.

+Info: **LRP** i **Rogle**

Al·lancem una activitat de setembre

27 Set (dissabte) Ateneu Mercantil. Pça. Ajuntament, 18. València C.

PREMI LLEALTAT 2025

Sopar i entrega del premi a **Enric Calvo** i **Dolz**.

Tiquets ya disponibles.

+Info: **GAV**

CRONICA

COL·LABORACIO

Visita de la Real Acadèmia...

Ve de la pàgina 2

El president del Cassino donà la benvinguda als membres de la RACV i mostrà l'agraïment per la visita. A continuació el decà pronuncià unes paraules i l'acadèmica M.ª Dolores Miralles feu una ressenya de la cultura castellanenca i de grans personatges com Martí de Viciana, Gaetà Huguet i Breva, Joan Batiste Cardona Vives o Josep M.ª Guinot, entre uns altres. Passà a presentar a l'acadèmic, natural de La Vall d'Uxó, **Leopold Peñarroja**, que pronuncià una conferència en el saló Pompeyà, sobre la toponímia castellanenca i a l'acabar dita conferència, incidí en el topònim "Castelló", el seu significat etimològic i la seua història. L'acte contà en prou assistència —encara que era dimecres pel matí, en horari laboral—. Assistiren representants de diversos col·lectius castellanencs, com la ya mencionada Cardona i Vives, la societat del Cassino Antic, l'**Ateneu Cultural**, el **Colege Oficial de Meges** o el **Col·lectiu Valldaura de Burriana**. Al finalisar l'acte, la representació de la RACV obsequià als presents en algunes publicacions de l'institució.

Acabà l'agradable jornada en un dinar en el jardí del mateix Cassino, a on l'acadèmic, **Vicent Ramón Calatayud**, oferí unes paraules d'agraïment als assistents ad esta jornada de germanor.

Xavier Gimeno i Alonso

Resol
l'acrostic
del
costat a
partir de
les defini-
cions.

1. En la mitologia grega, cada u dels fills d'Ura i Gea, jagants d'extraordinària força. Se diu de la persona que te una força excepcional o que destaca en alguna cosa. Forçut.
2. Confraria major, mes antiga o en mes privilegis que les atres.
3. Arca gran, en la tapa generalment convexa, que s'utilisa per a guardar roba o uns atres objectes.
4. Lloc a on se fabriquen o venen formages.
5. Planta silvestre, d'un metro d'alçaria, espinosa, les seues fulles llises acaben en pues. Se pot trobar en la montanya formant matolls.
6. Dona que presenta i assistix a un chiquet quan va a rebre el batisme i en el qual adquiririx unes obligacions morals. Tambe està present en uns atres sacraments de l'iglesia.
7. Llei o llei que s'otorga a un determinat territori

La
solucio
a peu
de
pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Alçar en alt una bandera o una altra cosa pareguda per a que se veja be. En nautica, dotar a una nau d'arbres (pals d'una embarcacio); tambe, alçar en l'arbre l'antena o una bandera.
2. Banyar alguna cosa llaugerament.

Diagram illustrating a DNA double helix structure with a loop in the top strand. The strands are labeled 1. and 2. The bases are T, C, A, G, G, I, U. The loop is in the top strand between the A and G bases.

COSES DE TUB

Somis

¿Per qué no perseguir els...

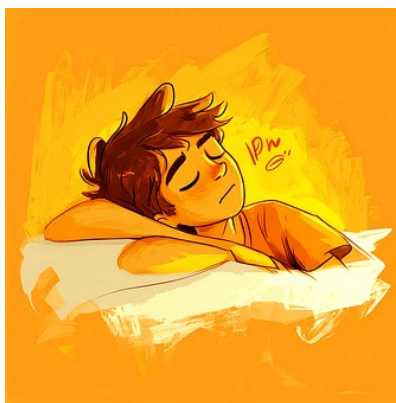
Somis?

De menut somiava cóm seria de major, i lo que m'agradaria ser; somiava que era un "saltimbanqui" que podia anar d'un lloc a un altre pegant bots i volantins sense tocar terra; no es que fora un super heroe, pero no era mala gent.

Tambe quan, com a chic, vaig començar a sentir cosconelles en la panxa pensant en alguna chiqueta que em posava nervios, vaig començar a imaginar-la en els somis forçats, que son aquells que comencem quan nos gitem pensant en alguna cosa com si poguerem controlar la ment mentres dormim, i que a vegades recorde m'ha regalat, a la seua manera, la continuació d'allo que començava a

somiar.

Una chica en la que imaginava que estariem sempre enamorats, que compartiriem tota una vida, viuriem en el camp rodejats de montanyes i rius, que tindriem molts fills pero que serien, manco u, tots adoptats de tots

els colors i edats, en històries tristes que aconseguiríem borrar, puix, com a bona família de "saltimbanquis", aniríem botant els problemes donant llum, ofici, futur..., en un món dur i difícil, com sempre ha seguit el viure des de temps remots...

Despuix te fas major i ya casi mai t'enrecordes de somiar... puix he tengut la sort de perseguir els somis fins fer-los realitat: tinc la chica en la que se que estarem sempre enamorats, els fills, tots manco u..., i fins ara he pogut anar botant els problemes de la vida com a bon "saltimbanqui"... i hui es el dia que encara, ¿i per qué no?, vaig seguint els...

Somis.

Josep Martínez “Tub”
cosesdetubblog.blogspot.com

Solucio:

Verticals: 1.ARBORAR 2.HUMIR.
1.TITA 2.ARCHICONFRARIA 3.BAUL 4.FORMAGERIA 5.ARGILAGA 6.PADRINA 7.FUR

I RECORDA...La nostra primera paraula es **arborar**. Està **arborat** allo que està alçat en alt. En nautica, es una **arboradura** el conjunt d'arbres, vergues i antenes d'una nau. L'accio i efecte d'arborar es un **arborament**. Eix. *Abans d'atacar el barco arborà la bandera pirata. / Arboraren la bandera en finalisar la conquesta de la ciutat.*

La nostra segona paraula és **humir**. Allò que està impregnat d'aigua o d'un altre líquid, llaugerament banyat, està **humit**. **Humitat** és la condició d'humit; també, el vapor d'aigua present en l'atmosfera; aixína com, la presència d'aigua en excés en una superfície o cos. Eix. *L'humitat es molt elevada, per això la sensació tèrmica es major. / M'ha eixit una taca d'humitat en el sostre del bany. / Si està el drap humit se neteja millor.*

COLABORA EN EL ROGUE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen durant l'any. I si tens

voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Popular**, és:

Caixa Popular, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: @rogleconstanti

Tots els exemplars editats fins ara estan
en: **www.rogleconstantillombart.com**